

ÎNCHEIERE

27 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație, obligarea furnizării informației și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” împotriva hotărârii din 15 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La 23 octombrie 2017 AO „Juriștii pentru Drepturile Omului”, a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație, obligarea furnizării informației și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanta a relatat că, la 07 septembrie 2017, s-a adresat ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu cerere, prin care a solicitat oferirea informației cu privire la care sunt entitățile care i-au prestat servicii juridice sau de consultanță în perioada anilor 2010-2017, cine sunt avocații care au prestat servicii în perioada anilor 2010-2017, care sunt sumele onorariilor plătite entităților juridice, dar și avocaților în perioada respectivă, care este suma totală a creditelor contractate de ÎS „Calea Ferată din Moldova” de la instituțiile financiar bancare din Republica Moldova în perioada anilor 2010-2017, care sunt bunurile imobile oferite drept gaj de către ÎS „Calea Ferată din Moldova”, inclusiv valoarea de piață a acestora, la contractarea creditelor bancare în perioada anilor 2010-2017.

ÎS „Calea Ferată din Moldova” nu a furnizat în termenul prevăzut de lege informația solicitată prin cererea nr. 41/2017 din 07 septembrie 2017.

Prin urmare, reclamanta consideră refuzul ilegal, astfel, fiindu-i încălcat dreptul de acces la informație.

Asociația Obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” a solicitat constatarea încălcării dreptului privind accesul la informația solicitată prin cererea nr. 41/2017 din 07 septembrie 2017; obligarea ÎS „Calea Ferată din Moldova” să furnizeze informația solicitată prin cererea nr. 41/2017 din 07 septembrie 2017 și anume: care sunt entitățile care au prestat servicii juridice sau de consultanță ÎS „Calea Ferată din Moldova” în perioada anilor 2010-2017; cine sunt avocații care au prestat servicii juridice ÎS „Calea Ferată din Moldova” în perioada anilor 2010-2017; care sunt sumele onorariilor plătite entităților juridice, dar și avocaților în perioada respectivă, care este suma totală a creditelor contractate de ÎS „Calea Ferată din Moldova” de la instituțiile financiar bancare din Republica Moldova în perioada anilor 2010-2017; care sunt bunurile imobile oferite drept gaj de către ÎS „Calea Ferată din Moldova”, inclusiv valoarea de piață a acestora, la contractarea creditelor bancare în perioada anilor 2010-2017.

La 10 iulie 2019, AO „Juriștii pentru Drepturile Omului”, a depus cerere prin care suplimentar a solicitat încasarea din contul ÎS „Calea Ferată din Moldova” a cheltuielilor de judecată în mărime de 5 904, 50 de lei.

Prin hotărârea din 15 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a admis cererea de chemare în judecată.

S-a constatat încălcarea dreptului de acces la informație a AO „Juriștii pentru Drepturile Omului” la examinarea cererii cu nr. de ieșire 41/2017 din 07 septembrie 2017 adresată ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

S-a obligat ÎS „Calea Ferată din Moldova” să furnizeze AO „Juriștii pentru Drepturile Omului” informația solicitată prin cererea cu nr. de ieșire 41/2017 din 07 septembrie 2017.

S-a dispus încasarea din contul ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul AO „Juriștii pentru Drepturile Omului” cheltuielile de judecată în sumă de 5904, 50 de lei.

La 01 noiembrie 2019, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 15 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de ÎS „Calea Ferată din Moldova” împotriva hotărârii din 15 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut ca justă și întemeiată concluzia instanței de fond privind faptul că ÎS „Calea Ferată din Moldova”, este o persoană juridică fondată de către stat, care în baza legii este abilitată cu gestionarea unor servicii publice.

Astfel, ÎS „Calea Ferată din Moldova” este furnizor de informații, iar alegațiile precum că aceasta nu ar fi subiect al Legii privind accesul la informație, nu pot fi reținute.

Prin urmare, ÎS „Calea Ferată din Moldova”, era obligată să elibereze informația solicitată, care conform art.6 al Legii privind accesul la informație nr.982 din 11 mai 2000, constituie o informație oficială, accesul asupra căreia este public și nu cade sub incidența datelor cu caracter personal. Or, apelantul nu a indicat în concret, care informație din cea solicitată ar reprezenta informație cu caracter personal, a cărei divulgare este interzisă prin lege.

Având în vedere faptul că, ÎS „Calea Ferată din Moldova” nu a răspuns la cererea AO „Juriștii pentru Drepturile Omului” din 07 septembrie 2017, prima

instanță întemeiat a conchis asupra faptului că, acțiunile pârâtului sunt asimilate refuzului de soluționare a cererii.

Respectiv, instanța de fond întemeiat a constatat încălcarea dreptului de acces la informație a AO „Juriștii pentru Drepturile Omului” la examinarea cererii cu nr. de ieșire 41/2017 din 07 septembrie 2017, adresată ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

Așadar, concluzia primei instanțe de a admite cerința privind constatarea încălcării dreptului de acces la informație a AO „Juriștii pentru Drepturile Omului” la examinarea cererii cu nr. de ieșire 41/2017 din 07 septembrie 2017 adresată ÎS „Calea Ferată din Moldova”, cu obligarea acesteia să furnizeze informația solicitată este justă și întemeiată.

Dat fiind faptul că pretențiile înaintate de reclamantă au fost admise integral, instanța de fond întemeiat a admis și solicitarea de încasare a cheltuielilor de judecată suportate la examinarea cauzei.

La 27 februarie 2020, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a declarat recurs împotriva deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a cererii de chemare în judecată.

În motivarea cererii de recurs, recurenta a menționat că nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe pe care le consideră ilegale, deoarece la emiterea acestora instanțele ierarhic inferioare nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată și au interpretat în mod eronat legea.

În susținerea poziției date recurenta a relevat că la examinarea cauzei în apel, instanța de apel contrar art.373 Codul de procedură civilă, a omis să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

Totodată, instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, nu a apreciat probele din dosar și cele prezentate suplimentar de către participanții la proces.

La fel, consideră că instanța de apel la adoptarea deciziei a încălcat și/sau aplicat eronat normele de drept material și anume a interpretat în mod eronat legea, motiv din care decizia urmează a fi casată.

În același context, recurenta a remarcat că instanța de fond și instanța de apel la adoptarea soluțiilor, au încălcat și aplicat eronat normele de drept material, nu au dat o apreciere corectă cazului litigios, nu au intrat în esența acestuia pentru a constata și elucida pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea justă a litigiului, iar concluziile sunt contradictorii cu circumstanțele cauzei.

Or, acest fapt rezultă inclusiv din opinia separată a judecătorului Curții de Apel Anatolie Minciună, care a considerat că cerințele reclamantei privind apărarea dreptului la acces la informației și încasarea cheltuielilor de judecată urmau a fi respinse.

În opinia recurentei, instanțele inferioare au încălcat normele de drept material pentru a „susține” poziția ilegală a reclamantei/intimatei, oferind o soluție greșită cazului litigios și anume, a obligat ÎS „Calea Ferată din Moldova” să furnizeze informații ce constituie date cu caracter personal.

La caz, instanțele ierarhic inferioare au admis o imixtiune inadmisibilă în activitatea întreprinderii, or, ÎS „Calea Ferată din Moldova” nu poate fi obligată să elibereze informații care conțin date cu caracter personal, a căror divulgare poate

să aducă atingere intereselor persoanei fizice.

Prin urmare, prima instanță și instanța de apel au dat apreciere greșită inclusiv circumstanțelor și probelor care au stat la baza pretenției privind încasarea din contul Î.S. „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul AO „Juriștii pentru Drepturile Omului” a cheltuielilor de judecată în sumă de 5 904,50 de lei. Or, cauza AO „Juriștii Pentru Drepturile Omului” împotriva Î.S. „Calea Ferată din Moldova” privind apărarea dreptului de acces la informație și încasarea cheltuielilor de judecată nu constituie o complexitate care ar institui astfel de cheltuieli.

ÎS „Calea Ferată din Moldova” a indicat că în cadrul examinării cauzei a fost remarcată neprezentarea de către reclamantă/intimată a unei liste detaliate a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și orarul timpului aferent acestora, fapt ce denotă încasarea nejustificată a cheltuielilor de juridică în sumă totală de 5904,50 de lei.

Mai mult, suma pretinsă de către intimată privind încasarea cheltuielilor de judecată nu confirmă/adeverește munca, efortul și volumul de lucru a avocatului.

Prin urmare, este cert că instanțele investite cu judecarea cazului au dat o apreciere incorectă litigiului dedus judecării, fiind interpretate eronat normele de drept material, îngrădind astfel în mod nejustificat dreptul de acces efectiv la justiție garantat de art. 6 și jurisprudența CEDO.

Recurenta consideră că nu a avut parte de un proces echitabil, deoarece instanțele ierarhic inferioare nu și-au motivat soluțiile adoptate, a fost privată de dreptul de a fi auzită de către instanțele de judecată, or, argumentele privind netemeinicia cererii privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică au fost lipsite de apreciere conform art. 240, 373, 390 Codul de procedură civilă.

În aceste circumstanțe este necesar de-a fi admis recursul declarat și pronunțată o nouă decizie, prin care să fie respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată.

Or, recursul este întemeiat și depus în termen, dat fiind faptul că decizia instanței de apel a recepționat-o la 12 februarie 2020, prin intermediul poștei.

La 26 mai 2020 AO „Juriștii Pentru Drepturile Omului” reprezentată de avocatul Vasile Ciuperca a depus referință împotriva cererii de recurs, prin care a solicitat declararea inadmisibilă sau respingerea recursului declarat de ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar conform art. 245 din același cod, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Din materialele cauzei rezultă că ÎS „Calea Ferată din Moldova” a recepționat copia deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău la 12 februarie 2020 (f.d.200).

În aceste circumstanțe, recursul declarat de ÎS „Calea Ferată din Moldova” la 27 februarie 2020 se consideră depus în termen.

Examinând temeiurile recursului depus de ÎS „Calea Ferată din Moldova” în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de ÎS „Calea Ferată din Moldova”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul depus se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către prima instanță și instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă, însă, din recursurile depuse nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ, art. 270, 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan